

Punkt 4.

Orientering om status på forebyggelsesseminarerne

2019-012839

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen fremsender til Familie- og Socialudvalgets og Skoleudvalgets orientering status på forebyggelsesseminarerne, herunder status på målopfyldelse for indsatsen.

Beslutning:

Til orientering.

Skoleudvalget får tilsvarende orientering.

Sagsbeskrivelse

I forbindelse med udmøntningen af skolereformen godkendte Familie- og Socialudvalget og Skoleudvalget i 2014 beslutning om at lade personale fra Aalborg Kommunes fritidscentre indgå i en generel forebyggende indsats målrettet unges brug af tobak, alkohol og rusmidler.

Den generelle forebyggende indsats udmøntes i to forskellige forløb. På 6. årgang gennemfører eleverne et forløb på tre skoledage, hvor temaet er alkohol og tobak. På 8. årgang gennemfører eleverne et forløb på fire skoledage under temaet rusmidler.

Forældrene inddrages i begge indsatser, idet der som afslutning af forløbene er placeret et forældremøde, som bl.a. gæstes af en Holdningsdanner på 6. årgang samt en forebyggelsesbetjent på 8. årgang.

Forebyggelsesseminarernes formål er at udskyde de unges alkoholdebut, forebygge og nedbringe forbruget af tobak, alkohol, energidrikke samt præstationsfremmede midler, styrke og støtte klassesarbejdet, samt at give de unge et informeret og kvalificeret grundlag at træffe beslutninger ud fra.

Metodisk følger forebyggelsesseminarerne anbefalingerne i Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker. Forløbene er sammensat, så de arbejder dialogisk med de unges holdninger, normer og forventninger til ungdomslivet, bl.a. gennem udvikling af sociale og personlige kompetencer samt ved at modvirke flertalsmisforståelser.

Som afslutning på forløbet motiveres forældrene til at indgå aftaler om fælles spilleregler for klassen om f.eks. afholdelse af fester, indtag af alkohol mv. Hvert år modtager ca. 3.500 børn og unge, samt deres forældre, på tværs af kommunens folkeskoler den forebyggende undervisning. Udgiften til forebyggelsesseminarerne udgør årligt ca. 1.056.000 kr.

I elevevalueringen af seminarerne svarer 82 %, at de har lært noget om rusmidler, de ikke vidste i forvejen. 64 % af eleverne tager større afstand til stoffer efter seminaret.

Resultater

Herunder sammenfattes udviklingen i 8. klasses elevers forbrug af hhv. alkohol, tobak og rusmidler. Tabellerne sammenligner resultater fra hhv. Rusmiddelprofilen (2015), Sundhedsprofilen for børn og unge (2017) samt data fra den evaluering, som eleverne i 8. klasse i skoleåret 2017/2018 har leveret data til¹. Alle tre rapporter er vedlagt som bilag til indstillingen.

Alkohol

For unge er alkohol en risikofaktor, fordi alkohol påvirker udviklingen af hjernen. Beruselsen kan få konsekvenser for sociale kompetencer, risikovurdering og impuls kontrol, og kan især for unge føre til skænderier, vold, uønsket sex eller ulykker. Der er desuden en sammenhæng mellem et stort alkoholforbrug tidligt i livet og forøget risiko for alkoholproblemer senere i livet².

Når resultaterne fra den seneste Rusmiddelundersøgelse i Aalborg Kommune (2015) sammenlignes med den første Børnesundhedsprofil (2017), kan vi konstatere, at der siden 2015 er sket et fald på 8 % i andelen af elever i 8. klasse, som har prøvet at drikke alkohol (fra 69 % til 61 %).

Af de 61 % som svarer, at de har prøvet at drikke alkohol, er der 31 % som svarer, at de ikke har prøvet at drikke en hel genstand.

Der er endvidere sket et positivt fald på 12 % i andelen af unge, som inden for de sidste 30 dage har rusdrukket, dvs. drukket mere end fem genstande ved samme lejlighed - fra 21 % i 2015 til 9 % i 2017.

---

¹ Forvaltningen har forholdt sig til, at data stammer fra tre forskellige kilder, men vurderer, at rapporterne er sammenlignelige.

Elever i 8. klasses erfaringer med alkohol.	2015*	2017**
Andel elever, som har prøvet at drikke alkohol i 8. klasse	69 %	61 %
Andel elever, som inden for de sidste 30 dage har drukket 5 genstande ved samme lejlighed	21 %	9 %

* Data fra Rusmiddelundersøgelsen, Aalborg Kommune, 2015

** Sundhedsprofil for børn og unge, Aalborg Kommune, 2017

Sammenlignes resultaterne fra Sundhedsprofilen for børn og unge på tværs af Region Nordjylland som helhed, fremgår det endvidere, at elever i 8. klasse i Aalborg Kommune både drikker sjældnere og mindre end i det øvrige Nordjylland.

Der er f.eks. færre elever i 8. klasse i Aalborg Kommune, som inden for de sidste 30 dage, har drukket mere end fem genstande ved samme lejlighed. Ligesom der er flere elever i 8. klasse som svarer, at de aldrig eller sjældnere end 1 gang pr. måned drikker alkohol, end der er i Regionen som helhed.

Der er desuden langt flere forældre med børn i 8. klasse som har taget stilling til, om deres børn må drikke alkohol. Der er således 11 % færre forældre, som accepterer at deres børn har et forbrug af alkohol, end der er i Regionen som helhed.

Sammenligning af Aalborg Kommune (AAK) og Region Nordjylland (RN)*	AAK	RN
Drikker aldrig, eller sjældnere end en gang pr. måned	79 %	75 %
Andel elever, som inden for de sidste 30 dage har drukket 5 genstande ved samme lejlighed	9 %	13 %
Har forældreaccept af alkoholindtag	21 %	32 %

* Sundhedsprofilen for børn og unge, 2017

Tobak

Rygning er den enkeltfaktor, der har størst betydning for borgernes sygelighed og dødelighed, og samtidig er rygning den væsentligste årsag til den stigende ulighed i sundhed. Unge som prøver at ryge er desuden i langt større risiko for at blive storrygere senere livet, ligesom unge som ryger, er langt mere risikovillige ift. rusmidler som f.eks. hash og alkohol³.

Som det fremgår af tabellen herunder, så er udviklingen i de unges rygevaner stagneret i forhold til cigaretterne. Der er hverken blevet færre eller flere, som ryger cigaretter fra 2015 til 2017. Der er dog kommet mange nye tobaksprodukter til, og som også har fundet vej til de unges verden.

Der således en lille andel elever i 8. klasse, som ryger e-cigaretter, vandpibe og bruger snus. Der kan være gengangere i de forskellige kategorier, dvs. det kan være de samme elever som ryger e-cigaretter, som også ryger almindelige cigaretter. Der indgår materiale om alle typer tobaksprodukter på seminarerne.

Elever i 8. klasses erfaringer med tobak.	2015*	2017**
Andel elever som ryger cigaretter	3 %	3 %
Andel elever som ryger e-cigaretter	-	2 %
Andel elever som ryger vandpibe	-	2 %
Andel elever som bruger snus	-	1 %

* Rusmiddelundersøgelsen, 2015

**Sundhedsprofilen for børn og unge, 2017

¹ Sundhedsprofil for børn og unge, Aalborg Kommune, 2017

² Forebyggelsespakke Tobak, Sundhedsstyrelsen, 2018

Rusmidler

Generelt gælder det, at der er en sammenhæng mellem forebyggelse af stofbrug og forebyggelse af brug af alkohol og tobak. Det er de samme unge, der har et stort alkoholforbrug og er dagligrygere, som ryger hash. 10-20 % af de unge som prøver hash, udvikler et regelmæssigt brug med risiko for udvikling af misbrug og afhængighed, og over 20 % af de unge (16-20 år) som har prøvet hash, har også prøvet andre stoffer. Mindre end 1 % af de unge, der aldrig har prøvet hash, har prøvet andre stoffer⁴.

Som tabellen herunder viser, så tyder det på, at der siden 2015 er sket en halvering i andelen af elever i 8. klasse, som har prøvet at ryge hash. I 2015, hvor den seneste Rusmiddelundersøgelse blev gennemført, svarede 7 % af eleverne i 8. klasse, at de havde prøvet ryge hash.

I skoleåret 2017-2018 blev der i forbindelse med den forebyggende indsats på tværs af folkeskolerne i Aalborg Kommune gennemført en spørgeskemaundersøgelse⁵, som bl.a. spurgte ind til elevernes erfaringer med hash. I denne evaluering svarede blot 3,5 % af eleverne, at de havde prøvet at ryge hash.

Der er altså tale om en halvering på 3 år. Der ses desuden et mindre fald på 0.4 % i andelen af elever i 8. klasse som har prøvet andre stoffer end hash (fra 2 % til 1,6 %).

Elever i 8. klasses erfaringer med rusmidler	2015*	2017/2018**
Andel elever, som har prøvet hash	7 %	3,5 %
Andel elever, som har prøvet andre stoffer	2 %	1,6 %

* Rusmiddelundersøgelsen, 2015

** Elevevalueringen af rusmiddelseminarerne, skoleåret 2017/2018

⁴ Forebyggelsespakke Stoffer, Sundhedsstyrelsen, 2018

⁵ 961 elever i 8. klasse har besvaret undersøgelsen.

Bilag:

Bilag 1 - Rusmiddelundersøgelsen 2015.pdf

Bilag 2 - Sundhedsprofil for børn og unge 2017 - Aalborg Kommune.pdf

Bilag 3 - Elevevaluering, skoleåret 2017-2018.pdf